

**ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ.
МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ**

УДК 351:338.2(330.3)

JEL Classification: M21, O31, O38

DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2018.1\(34\).9-20](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2018.1(34).9-20)

О.М. Левченко, проф., д-р екон. наук

О.В. Ткачук, доц., канд. екон. наук

*Центральнoукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна***Організаційно-економічні засади створення інноваційно-інтегрованих структур в умовах соціально-економічної нестабільності**

Стаття присвячена обґрунтуванню організаційно-економічних засад створення інноваційно-інтегрованих структур в умовах соціально-економічної нестабільності на основі аналізу поточного стану показників конкурентоспроможності та інноваційного розвитку України на міжнародній арені та світових тенденцій інноваційної динаміки. Охарактеризовано передумови, чинники, принципи, складові та завдання розвитку інноваційно-інтегрованих об'єднань. Обґрунтовано доцільність врахування основних складових формування і розвитку інноваційно-інтегрованих структур.

урентоспроможність, кластеризація, четверта промислова революція, соціально-економічна нестабільність

А.Н. Левченко, проф., д-р екон. наук

О.В. Ткачук, доц., канд. екон. наук

*Центральнoукраїнський національний технічний університет, г. Кропивницький, Україна***Организационно-экономические основы создания инновационно-интегрированных структур в условиях социально-экономической нестабильности**

Статья посвящена обоснованию организационно-экономических основ создания инновационно-интегрированных структур в условиях социально-экономической нестабильности на основании анализа текущего состояния показателей конкурентоспособности и инновационного развития Украины на международной арене и мировых тенденций инновационной динамики. Охарактеризованы предпосылки, факторы, принципы, составляющие и задачи развития инновационно-интегрированных объединений. Обоснована целесообразность учета основных составляющих формирования и развития инновационно-интегрированных структур

инновационно-интегрированная структура, инновационное развитие, конкурентоспособность, кластеризация, четвертая промышленная революция, социально-экономическая нестабильность

Постановка проблеми. Сучасна ситуація в Україні характеризується значною нестабільністю соціально-економічних умов розвитку держави. Вони пов'язані як з економічними чинниками дії (неврегульованою воєнно-політичною ситуацією в країні, високим рівнем корупції та відсутністю прозорості у веденні бізнесу, недосконалістю реформ, відсутністю податкових стимулів, надмірним бюрократизмом, недосконалістю нормативно-правового регулювання діяльності суб'єктів господарювання, орієнтованістю політики уряду на залучення інвестиційних ресурсів з боку міжнародних фінансових організацій, а не покращення умов для залучення потенційних стратегічних іноземних інвесторів), так і з соціальними (зниженням купівельної спроможності населення та зростанням рівня інфляції, скороченням кількості населення, у тому числі зайнятого, соціальною нестабільністю та незахищеністю населення, незважаючи на підвищення мінімальних соціальних стандартів, низьким рівнем заробітної плати та доходів населення) [3].

Цілком слушним є твердження, що на противагу складній макроекономічній ситуації саме регіональний рівень господарювання може стати точкою опори для відновлення стабільних тенденцій розвитку, зростання експортного потенціалу, пошуку нових ринків збуту товарів всередині країни та за її межами, використання новітніх інструментів регулювання економіки [16].

Отже, за даних умов нагальною є необхідність пошуку дієвих шляхів подолання деструктивних явищ і процесів у розвитку вітчизняної економіки. Одним із дієвих підходів, які довели свою ефективність у багатьох розвинених країнах світу, є перехід на інноваційний шлях розвитку, створення належних умов для горизонтальної інтеграції усіх суб'єктів інноваційного процесу, формування та нарощування потенціалу інноваційно-інтегрованих структур різних типів, які спроможні забезпечити значний позитивний синергетичний ефект від спільного використання ресурсів, знань та інтелектуального потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням забезпечення інноваційного розвитку країни в умовах соціально-економічних змін присвячені наукові дослідження багатьох учених. Зокрема, В. Видобора, В. Жук, О. Шевченко розглядають питання подолання впливу соціально-економічної нестабільності на розвиток вітчизняної економіки [3; 16]. Організаційно-економічні аспекти інноваційного розвитку держави є предметом наукових пошуків О. Комеліної [6], Р. Скупського, Р. Зубкова [12], А. Лотарева [8], Н. Шабранської [15], Н. Кармазіної [4], Л. Михайлишин [9]. Регіональні особливості створення організаційно-економічних передумов інноваційного розвитку досліджують О. Бобровська [1], І. Комарницький, В. Житарюк [5], А. Оксанич, Г. Комарницька [10], В. Равлюк [11] та ін.

Разом з тим, подальшого наукового обґрунтування потребують питання створення належних соціально-економічних передумов для розвитку інноваційно-інтеграційних процесів в державі з урахуванням тенденцій глобалізації, наслідків четвертої промислової революції, змін у підходах до організації інноваційної діяльності та оцінювання її результатів.

Постановка завдання. Метою дослідження є обґрунтування організаційно-економічних засад створення інноваційно-інтегрованих структур в умовах соціально-економічної нестабільності, що базується на результатах аналізу поточного стану показників конкурентоспроможності та інноваційного розвитку України на міжнародній арені та світових тенденцій інноваційної динаміки.

Виклад основного матеріалу. Наявність деструктивних явищ у соціально-економічному розвитку України наочно підтверджують дані, наведені на рис. 1. Так, середньомісячна заробітна плата (в еквіваленті дол. США), яка у 2013 році складала 408,5 дол., у 2016 році становила 202,8 дол., а в 2015 році – 192,0 дол. Негативну динаміку демонструють і показники валового внутрішнього продукту на одну особу населення: якщо до 2014 року цей показник мав тенденцію до зростання і досягнув максимуму у 2014 році (17,3 тис. дол. США за паритетом купівельної спроможності (ПКС)), то надалі бачимо, що у 2017 році його значення досягало лише 15,9 тис. дол. США, а в 2016 році – 15,5 тис. дол. США.

Рисунок 1 – Динаміка середньомісячної заробітної плати та валового внутрішнього продукту на одну особу в Україні (в еквіваленті дол. США)

Джерело: побудовано авторами за даними [14, с. 521, 527]

Стосовно порівняльної характеристики міжнародних індексів в Україні з окремими країнами світу (рис. 2) можна відзначити, що індекс глобальної конкурентоспроможності України у 2018 році склав 57,0, тоді як, наприклад, Польщі – 68,2; Чехії – 72,1. Індекс кластеризації в Україні становив 37,3, а в Німеччині – 75,4; США – 79,5. Глобальний інноваційний індекс у 2018 році в Україні складав 38,5, у той час як у Великобританії – 60,3.

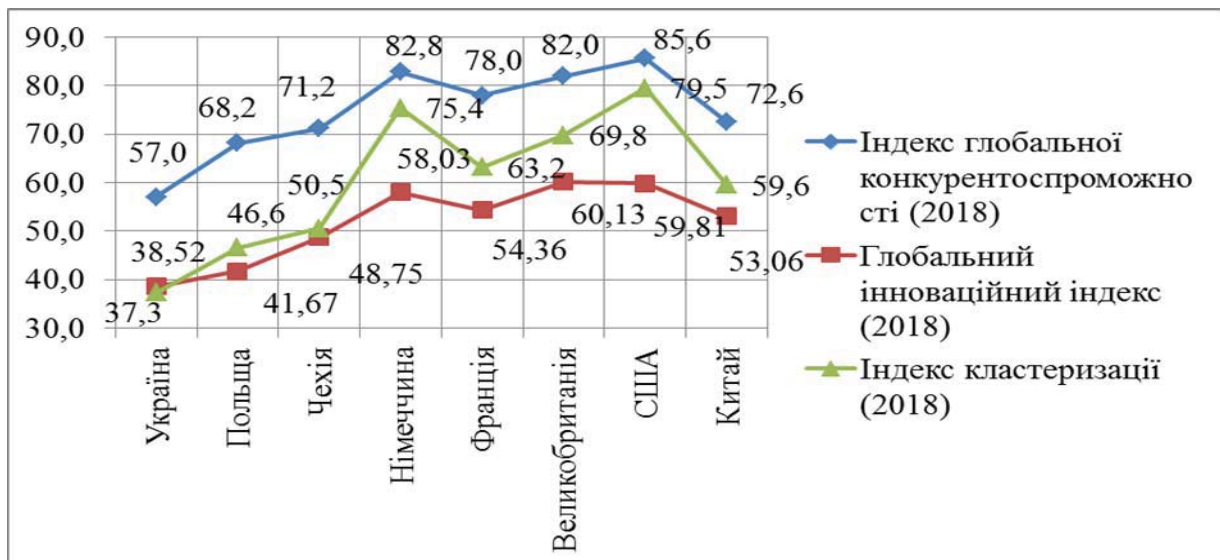

Рисунок 2 – Порівняльна характеристика міжнародних індексів в Україні з окремими країнами світу

Джерело: побудовано авторами за даними [19; 20]

Порівняльна характеристика ключових показників в Україні з окремими країнами світу (табл. 1) свідчить, що ВВП на одну особу населення в тис. дол. США за ПКС у 2017 році в Україні складав 15,9, тоді як у Польщі – 25,2; Чехії – 29,9; Франції – 35,3; Великобританії – 38,9; Німеччині – 40,5; США – 53,3; Китаї – 16,8. Середньомісячна заробітна плата, дол. США (2016), в Україні складала 202,8 дол., при цьому в Польщі – 1013,0 дол., Чехії – 1132,8 дол., Франції – 3395,3 дол., Німеччині – 3533,0 дол., Великобританії – 3843,1 дол., США – 5012,8 дол. Частка

високотехнологічного експорту, % (2017), в Україні складала 5,0%, у той час як у Польщі – 7,7%, Чехії – 12,8%, Німеччині – 13,7%, США – 13,8%, Великобританії – 21,1%, Франції – 23,5%, Китаї – 23,8%. Витрати на дослідження і розробки, % від ВВП (2017), в Україні становили 0,5%, а в Польщі – 1,0%, Китаї – 2,1%, США – 2,7%, Німеччині – 2,9%. Чисельність дослідників на 1 млн. населення, осіб (2017), в Україні складала 1037,2 осіб, тоді як, наприклад, в Чехії – 3518,8 осіб, Німеччині – 4893,2 осіб. Витрати на комунікації, комп'ютери тощо в Україні (26,0% від імпорту послуг) були значно нижчими, ніж у розвинених країнах світу.

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика ключових показників інноваційного розвитку в Україні з окремими країнами світу

Показники / країни	Україна	Польща	Чехія	Німеччина	Франція	Великобританія	США	Китай
ВВП на одну особу населення, тис. дол. США за ПКС (2017)	15,9	25,2	29,9	40,5	35,3	38,9	53,3	16,8
Середньомісячна заробітна плата, дол. США (2016)	202,8	1013,0	1132,8	3533,0	3395,3	3843,1	5012,8	x
Частка високотехнологічного експорту, % (2017)	5,0	7,7	12,8	13,7	23,5	21,1	13,8	23,8
Частка промисловості у ВВП, % (2017)	24,0	28,9	33,5	27,6	17,4	18,6	18,9	40,5
Витрати на дослідження і розробки, % від ВВП (2017)	0,5	1,0	1,7	2,9	2,2	1,7	2,7	2,1
Чисельність дослідників на 1 млн. населення, осіб (2017)	1037,2	2158,5	3518,8	4893,2	4307,2	4429,6	4313,4	1205,7
Комунікації, комп'ютери та ін., % від імпорту послуг (2017)	26,0	49,8	47,2	47,5	56,9	42,3	41,7	22,8

Джерело: складено авторами за даними [19; 20]

Отже, аналіз вищенаведених статистичних даних свідчить, що останнім часом в Україні мають місце як значні негативні соціально-економічні процеси, так і доволі суттєвий рівень відставання від країн світу за ключовими показниками інноваційного розвитку, що демонструють високі темпи інноваційної динаміки або ж знаходяться на стадії зростання.

Зважаючи на викладене, актуалізуються питання створення належних соціально-економічних передумов для інноваційного розвитку держави, створення інноваційно-інтегрованих структур, інноваційної інфраструктури на рівні країни та її регіонів, підвищення інноваційно-інвестиційної привабливості на міжнародній арені.

Відзначимо, що у процесі формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку основоположними є такі принципи: системності, адаптивності,

самоорганізації, динамічності, саморегуляції, ефективності, керованості, збалансованості, вимірності, саморозвитку, невизначеності [12].

При цьому, до факторів організаційно-економічного механізму управління інноваційною діяльністю, як відзначає А.Г. Лотарев, можуть бути віднесені: фактори часу, фактори якості, фактори прибутку, фактори знань, інвестиційні фактори [8].

На наше переконання, фактори успіху для впровадження інноваційної екосистеми, як однієї із пріоритетних форм інноваційної інтеграції за сучасних умов, знаходяться в області ресурсів, управління, стратегії та лідерства, організаційної культури, управління людськими ресурсами, залучення ефективних співробітників, партнерів, технологій та групування в кластерах або мережах [18].

На думку Л.І. Михайлишин, виконання складних інноваційних завдань (вироблення стратегічної інноваційної політики і механізмів її здійснення; формування довго- і короткострокових цілей інноваційної діяльності та планів їх реалізації; створення організаційно-виробничої структури та структури управління інноваційною діяльністю та ін.) зумовлює необхідність у збалансованій і гармонійній науково-технічній діяльності на основі визначення ключових чинників та адекватного на них впливу. На макроекономічному рівні такими чинниками є: політико-правові, екологічні, економічні, соціально-демографічні, технологічні; на мікроекономічному рівні – чинники, пов'язані зі споживачами, конкурентами, інвесторами, посередниками, постачальниками, контактними аудиторіями [9].

Інструменти організаційно-економічного механізму державного регулювання інноваційної діяльності підприємств різних форм господарювання (згідно з підходом Н.І. Шабранської) класифікуються за сферами їх дії: правова сфера, економічна сфера, організаційна сфера, інформаційне забезпечення, фінансово-ресурсне забезпечення [15].

Н.В. Кармазіна пропонує виокремлювати такі складові підсистеми забезпечення регіональної інноваційної системи: правове забезпечення, фінансове забезпечення, інформаційне забезпечення, менеджмент і організаційні структури, кадрове забезпечення [4].

Регіональна інноваційна система повинна формуватися на принципах балансу інтересів, орієнтації на довгостроковий результат, поєднання ринкової саморегуляції і державного управління інноваційними процесами, еластичності до змін середовища господарювання, спрямованості діяльності на зовнішні ринки збуту інноваційної продукції, прозорості і демократичності прийняття рішень [10].

Основними завданнями управління інноваційною діяльністю на рівні регіону виступають: аналіз наявного інноваційного потенціалу регіону, аналіз інноваційної активності підприємств у регіоні, аналіз відповідності напрямків інноваційної діяльності регіону його інноваційному потенціалу й пріоритетним напрямкам інноваційної діяльності держави; виявлення проблем розвитку інноваційної діяльності регіону; аналіз і відбір перспективних з погляду цілей інноваційної діяльності регіону інноваційних проектів, оцінка їхньої ефективності, прогнозування результатів їхнього впровадження; фінансування перспективних інноваційних проектів; оцінка соціально-економічного ефекту від впровадження інноваційних проектів для регіону й країни в цілому [11].

Узагальнюючи наукові розробки та європейську практику функціонування технологічних платформ, О.В. Комеліна визначає принципово важливі умови їх

створення, які можуть бути застосовані й до інших видів інноваційно-інтегрованих структур:

- 1) організаційно-аналітичні: визначення кола потенційних партнерів (держава, підприємства, наукова спільнота, контролюючі органи, користувачі й споживачі);
- 2) інформаційно-аналітичні: вибір стратегічних наукових напрямів; аналіз ринкового потенціалу технологій; урахування інтересів усіх зацікавлених сторін, аналіз попиту потенційних споживачів, ринку передових технологій, потреби виробництва;
- 3) інвестиційно-аналітичні: залучення державних, суспільних і приватних джерел фінансування; кошти міжнародних структур та іноземних інвесторів;
- 4) правові [6].

Обґрунтування доцільності створення інноваційно-інтегрованих структур передбачає обов'язкове врахування результатів оцінки внутрішнього та зовнішнього інноваційного потенціалу регіонів країни, яка може здійснюватися за допомогою низки методів: табличні і графічні методи, методи порівняння, експертні методи, методи соціологічних досліджень, рейтингові методи, методи інтегральної оцінки, методи моделювання й прогнозування [7].

Зважаючи на проголошений в Україні курс до децентралізації влади та управління, організаційні зміни, що відбуваються на сучасному етапі розвитку громад, мають надзвичайно широкий спектр свого прояву: владні зміни, зміни в змісті управлінської діяльності, зміни управлінських структур, зміни ролі ієрархічних рівнів, цілей діяльності, зміни в розподілі управлінських повноважень і відповідальності, зміни організаційних технологій, базових елементів структури організацій, концентрація і деконцентрація, централізація і децентралізація повноважень, поява нових чинників впливу, виникнення потреб підвищення продуктивності праці, потреба в скороченні адміністративних та інших витрат, зміни у стані економічної безпеки, соціальної і ресурсної захищеності та ін. [1].

Тому, механізм забезпечення фінансової стійкості соціально-економічного розвитку регіонів України базується на визнанні необхідності формування такої структури фінансових ресурсів регіону і такого обсягу власних фінансових ресурсів регіону, які б забезпечували самостійність місцевих бюджетів й одночасно обумовлювали стабільний соціально-економічний розвиток регіону у майбутньому. Такий механізм повинен включати нарощування власного фінансового потенціалу регіонального розвитку, а тому – зменшення залежності від зовнішніх фінансових ресурсів [5].

Необхідно підкреслити, що стан розвитку кластерних інноваційних утворень за умов сьогодення може бути одним з ефективних джерел конкурентоспроможності країн задля збільшення економічного багатства в цілому, особливо в епоху четвертої промислової революції, під час якої інновації стають унікальним інструментом для реалізації конкурентних переваг [17].

Окрім того, в процесі дослідження сталого інноваційного соціально орієнтованого розвитку цілі та завдання повинні ставитися виходячи з програмних документів держави і в концентрованому вигляді відображати концепцію соціально-економічного розвитку країни, тобто загальний задум прогнозів, проєктів, стратегічних програм та планів, що висловлюється в формі глобальних цілей і пріоритетів соціально-економічної системи в плановому періоді та визначення найважливіших шляхів, форм і методів їх досягнення [2].

Таким чином, у рамках формування програми створення інноваційно-інтегрованих структур для груп регіонів та розроблення організаційно-економічного обґрунтування їх розвитку в умовах соціально-економічної нестабільності доцільним є ґрунтовний аналіз таких складових (рис. 3):

1. Освітня складова – визначення ролі закладів професійної освіти та освітньої компоненти у формуванні інноваційних екосистем, функцій та шляхів вдосконалення діяльності дослідницького сектору університетів під час генерування інновацій, здійснення інтегральної оцінки рівня конкурентоспроможності вищої освіти України в умовах переходу до інноваційної моделі економіки, характеристика ролі сучасних систем менеджменту якості закладів вищої освіти та підходів до оптимізації фінансування вищої освіти під час підготовки фахівців для потреб інноваційно-інтегрованих структур.

2. Професійний розвиток – розробка пропозицій щодо запровадження системи «навчання упродовж життя» персоналу інноваційно-інтегрованих структур та визначення її економічних переваг в умовах формування інноваційної моделі розвитку економіки з урахуванням зарубіжного досвіду, визначення впливу професійного розвитку на якість людського капіталу інноваційно-інтегрованих структур, аналіз стану і тенденцій розвитку людських ресурсів в Україні у вимірі міжнародних порівнянь.

Рисунок 3 – Основні складові створення інноваційно-інтегрованих структур (ІС)

Джерело: складено авторами

3. Кадрове забезпечення – проведення аналізу відповідності кадрового забезпечення регіонів потребам інноваційної економіки, стану розвитку людського капіталу у вимірі формування інноваційно-інтегрованих структур на сучасному етапі.

4. Організаційно-регуляторний вплив – визначення стратегічних напрямів підвищення конкурентоспроможності національної економіки та пріоритетів розвитку регіонів в умовах сучасної інноваційної динаміки, практичних аспектів вдосконалення оцінки ефективності сучасної системи державних закупівель в Україні в контексті поліпшення процесу регулювання діяльності інноваційно-інтегрованих структур на засадах програмно-цільового підходу, напрямів активізації діяльності територіальних громад у забезпеченні розвитку інноваційно-інтегрованих структур в умовах децентралізації.

5. Фінансовий аналіз, аудит та інформаційний супровід – розробка підходу до фундаментального аналізу курсів валют, як чинника сталого функціонування інноваційно-інтегрованих структур під впливом політичних та економічних подій в

умовах соціально-економічної нестабільності; визначення ролі історичної фінансової інформації, як критерію класифікації аудиту, перевірки та інших завдань з надання впевненості суб'єктів підприємницької діяльності, шляхів розвитку ринку аудиторських послуг в контексті забезпечення функціонування різних форм інноваційно-інтегрованих структур в Україні і світі; визначення інформаційних потреб учасників інноваційно-інтегрованих структур як користувачів результатами аудиту.

6. Податкове регулювання – визначення пріоритетів вдосконалення системи оподаткування товаровиробників інноваційної продукції та забезпечення їх державної підтримки з урахуванням регіональних і галузевих пріоритетів, оцінка можливостей розвитку інноваційно-інтегрованих бізнес-структур в межах діючої в Україні податкової системи, розгляд податкових інструментів стимулювання інноваційної діяльності суб'єктів господарювання.

7. Інвестиційне забезпечення – обґрунтування шляхів підвищення інвестиційної привабливості вітчизняних товаровиробників інноваційної продукції за видами економічної діяльності в умовах посилення глобалізаційних процесів у світі, напрямів державної фінансової підтримки розвитку інноваційної діяльності в Україні.

8. Соціальний розвиток – визначення напрямів формування соціального капіталу регіонального науково-виробничого інноваційного кластеру, зокрема, на базі закладів вищої освіти.

9. Стимулювання підприємницької активності – визначення проблем та перспектив розвитку інноваційного підприємництва, зокрема, венчурного бізнесу в Україні.

10. Забезпечення національної безпеки – визначення особливостей функціонування інноваційно-інтегрованих структур як чинника національної безпеки держави.

На сьогодні в світі виділяють кілька пріоритетних напрямів та ряд критичних технологій, а саме: інформаційно-телекомунікаційні системи; індустрія наносистем; раціональне природокористування; енергетика та енергозбереження; перспективне озброєння, військова та сучасна техніка [13].

Розгортання у світі процесів, які отримали назву четвертої промислової революції «Industry 4.0», можна охарактеризувати такими проявами: перехід від інформаційних технологій (IT) до дата-технологій (DT); створення систем штучного інтелекту, блокчейн, технології обробки великих даних; робототехніка, роботизація процесів виробництва і надання послуг; реалізація концепції «Інтернету речей» («Internet of Things») та ін.

Зважаючи на це, поліпшення організаційно-економічних засад створення інноваційно-інтегрованих структур в умовах соціально-економічної нестабільності має враховувати ці новітні прояви та забезпечувати готовність до адаптації згідно з новими умовами діяльності.

Таким чином, в умовах формування прозорих кордонів з країнами Європейського Союзу, впровадження безвізового режиму, посилення тенденцій глобалізації та інтеграції у світі нагальним соціально-економічним викликом для України є збереження у межах конкретних територій кадрового потенціалу фахівців інноваційного типу, оскільки масова міграція таких фахівців за межі держави у даний час створює суттєву загрозу як для кадрової безпеки, так і для економічної безпеки країни в цілому. Застосування дієвих інструментів, важелів та методів управління процесом розвитку інноваційно-інтегрованих структур, формування інноваційних екосистем, запровадження smart-підходу до організації управління та всіх рівнях та територіального брендингу сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності

територій та їх інвестиційної привабливості за рахунок створення якісно нових робочих місць, забезпечення високого рівня доданої вартості та гідної оплати праці фахівців інноваційного типу, а отже, й збереженню та розвитку кадрового потенціалу, подоланню негативних міграційних процесів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отримані під час проведення дослідження наукові результати дозволяють констатувати необхідність комплексного вирішення задачі формування та розвитку інноваційно-інтегрованих структур в Україні в умовах соціально-економічної нестабільності за рахунок ґрунтового опрацювання таких складових, як: освітня складова підготовки фахівців для інноваційно-інтегрованих структур, професійний розвиток працівників інноваційно-інтегрованих структур, напрями вдосконалення організаційно-регуляторного впливу в умовах децентралізації влади та управління, фінансовий аналіз, аудит та інформаційний супровід, податкове регулювання, кадрове забезпечення, інвестиційне забезпечення, стимулювання підприємницької активності, соціальний розвиток, забезпечення національної безпеки.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямі полягають у необхідності підготовки методичних рекомендацій щодо розробки бізнес-плану створення інноваційно-інтегрованих структур, розроблення пропозицій щодо формування Стратегії розвитку інноваційно-інтегрованих структур в Україні, обґрунтування пропозицій щодо формування Програм розвитку інноваційно-інтегрованих структур за регіонами України. Крім того, важливе значення мають визначення шляхів інтенсифікації розвитку інноваційної інфраструктури на засадах соціального партнерства та розробка заходів щодо поліпшення економічних і соціальних передумов для збалансованого розвитку територій держави в умовах інноваційних змін.

Список літератури

1. Бобровська О.Ю. Теоретичні і методологічні засади організаційної побудови і функціонування територіальних громад як інтегрованих соціально-економічних організацій [Текст] / О.Ю. Бобровська // Аспекти публічного управління. – 2018. – Т. 6, №6-7. – С. 14-23.
2. Бондар-Підгурська О.В. Теоретико-методологічні основи формування та реалізації нової економіки: сталий інноваційний соціально орієнтований розвиток [Текст] / О.В. Бондар-Підгурська // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. – 2015. – Вип. 12. – С. 30-36.
3. Видобора В.В. Вплив соціально-економічної нестабільності на інвестиційну привабливість економіки України [Текст] / В.В. Видобора // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2018. – №2. – С. 9-17.
4. Кармазіна Н.В. Організаційно-економічний інструментарій інноваційної виробничо-господарської діяльності в контексті сталого розвитку регіонів [Текст] / Н.В. Кармазіна // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Економіка. – 2014. – Вип. 2. – С. 78-86.
5. Комарницький І.Ф. Концептуальні засади формування організаційно-економічного механізму фінансового самовідтворення регіонів [Текст] / І.Ф. Комарницький, В.В. Житарюк // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – 2011. – Вип. 4. – С. 147-153.
6. Комеліна О.В. Організаційно-економічні засади створення галузевих технологічних платформ: європейський досвід [Текст] / О.В. Комеліна, В.В. Фідря // Економіка і регіон. – 2017. – №6. – С. 85-90.
7. Левченко О.М. Методичні підходи до оцінювання інноваційного потенціалу регіонів в контексті формування інноваційно-інтегрованих структур [Текст] / О.М. Левченко, О.В. Ткачук // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2017. – Вип. 31. – С. 28-38.

8. Лотарев А.Г. Організаційно-економічний механізм управління інноваційною діяльністю [Текст] / А.Г. Лотарев // Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. – 2017. – Вип. 1. – С. 155-164.
9. Михайлишин Л.І. Організаційно-економічні засади забезпечення інноваційного розвитку макроекономічних систем [Текст] / Л.І. Михайлишин // Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. – 2016. – Т. 21, Вип. 5. – С. 46-51.
10. Оксанич А.О. Організаційно-економічні передумови формування регіональної системи інновацій [Текст] / А.О. Оксанич, Г.О. Комарницька // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 3(1). – С. 79-85.
11. Равлюк В.В. Організаційно-економічні заходи підтримки інноваційної діяльності регіонів [Текст] / В.В. Равлюк // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Управління. – 2012. – Вип. 1. – С. 429-437.
12. Скупський Р.М. Організаційно-економічний інструментарій удосконалення системи забезпечення зростаючої інвестиційно-інноваційної активності господарюючих суб'єктів [Текст] / Р.М. Скупський, Р.С. Зубков // Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки. – 2018. – №2. – С. 370-378.
13. Соломко А.С. Інноваційний розвиток в умовах сучасної економіки України [Текст] / А.С. Соломко // Інтелект ХХІ. – 2015. – №6. – С. 68-75.
14. Статистичний щорічник України за 2007 рік / Державний комітет статистики України. – К., 2008. – 572 с.
15. Шабранська Н.І. Організаційно-економічний механізм регулювання інноваційної діяльності з урахуванням різних форм господарювання [Текст] / Н.І. Шабранська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2017. – №7-8. – С. 41-49.
16. Шевченко О. Регулювання нерівномірності розвитку регіонів в умовах соціально-економічної нестабільності [Текст] / О. Шевченко, В. Жук // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2016. – Вип. 3. – С. 17-28.
17. Levchenko O. The impact of cluster development on the countries' national competitiveness [Text] / O. Levchenko, O. Tkachuk, I. Tsarenko // Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences. – 2017. – V(23), Issue 139. – P. 90-93.
18. Levchenko O. The role of universities in forming the innovation ecosystem [Text] / O. Levchenko, H. Kuzmenko, I. Tsarenko // Innovative Economics and Management. – 2018. – Vol. 5-2. – P. 10-16.
19. The Global Competitiveness Report 2018 [Електронний ресурс] / K. Schwab // World Economic Forum, 2018. – 671 p. – Режим доступу: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>
20. The Global Innovation Index 2018. Energizing the World with Innovation [Електронний ресурс] / S. Dutta, B. Lanvin, S. Wunsch-Vincent // Cornell University, INSEAD, and WIPO, Ithaca, Fontainebleau, and Geneva, 2018. – 385 p. – Режим доступу: <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2018-report>.

References

1. Bobrovska, O.Yu. (2018). Teoretychni i metodolohichni zasady orhanizatsiinoi pobudovy i funkcionuvannya terytorialnykh hromad yak intehrovanykh sotsialno-ekonomichnykh orhanizatsii [Theoretical and methodological principles of organizational structure and functioning of territorial communities as integrated socio-economic organizations]. *Aspekty publichnoho upravlinnia – Aspects of Public Administration*, 6, 6-7, 14-23 [in Ukrainian].
2. Bondar-Pidhurska, O.V. (2015). Teoretyko-metodolohichni osnovy formuvannya ta realizatsii novoi ekonomiky: stal'yi innovatsiinyi sotsialno orientovanyi rozvytok [Theoretical and methodological foundations of the formation and realization of a new economy: sustainable innovative socially-oriented development]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Ekonomika i menedzhment – Scientific Bulletin of the International humanitarian university. Series: Economics and management*, 12, 30-36 [in Ukrainian].
3. Vydobora, V.V. (2018). Vplyv sotsialno-ekonomichnoi nestabilnosti na investytsiynu pryvablyvist ekonomiky Ukrainy [The impact of social and economic instability in the investment attractiveness of Ukraine economy]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen – Bulletin of social and economic research*, 2, 9-17 [in Ukrainian].

4. Karmazina, N.V. (2014). Orhanizatsiino-ekonomichnyi instrumentarii innovatsiinoi vyrobnycho-hospodarskoi diialnosti v konteksti staloho rozvytku rehioniv [Organizational and innovative economic tools of industrial and economic activity in the context of sustainable development of the regions]. *Naukovyi visnyk Akademii munitsypalnoho upravlinnia. Serii: Ekonomika – Scientific bulletin of the Academy of municipal management. Series: Economics*, 2, 78-89 [in Ukrainian].
5. Komarnytskyi, I.F., & Zhytariuk, V.V. (2011). Kontseptualni zasady formuvannia orhanizatsiino-ekonomichnoho mekhanizmu finansovoho samovidtvorennia rehioniv [Conceptual principles of formation of organizational and economic mechanism of financial self-reproduction of regions]. *Visnyk Chernivetskoho torhovelno-ekonomichnoho instytutu. Ekonomichni nauky – Bulletin of the Chernivtsi Trade and Economic Institute. Economic Sciences*, 4, 147-153 [in Ukrainian].
6. Komelina, O.V., & Fidria, V.V. (2017). Orhanizatsiino-ekonomichni zasady stvorennia haluzevykh tekhnolohichnykh platform: yevropeyskyi dosvid [Organizational and economic principles for the establishment of industry technology platforms: European experience]. *Ekonomika i rehion – Economy and region*, 6, 85-90 [in Ukrainian].
7. Levchenko, O.M., & Tkachuk, O.V. (2017). Metodychni pidkhody do otsiniuvannia innovatsiinoho potentsialu rehioniv v konteksti formuvannia innovatsiino-intehrovanykh struktur [Methodical approaches to the assessment of the innovative potential of regions in the context of the formation of innovation-integrated structures]. *Naukovi pratsi Kirovohradskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Scientific Papers of Kirovograd National Technical University. Economic Sciences*, 31, 28-38 [in Ukrainian].
8. Lotariiev, A.H. (2017). Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm upravlinnia innovatsiinoi diialnistiu [Organizational-economic mechanism of management of innovative activity]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. Serii: Derzhavne upravlinnia – Bulletin of the National University of Civil Protection of Ukraine. Series: Public Administration*, 1, 155-164 [in Ukrainian].
9. Mykhailyshyn, L.I. (2016). Orhanizatsiino-ekonomichni zasady zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku makroekonomichnykh system [Organizational and economic principles of providing of innovative development of macroeconomic systems]. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Ekonomika – Bulletin of the Odessa National University. Series: Economics*, 21, 5, 46-51 [in Ukrainian].
10. Oksanych, A.O., & Komarnytska, H.O. (2011). Orhanizatsiino-ekonomichni peredumovy formuvannia rehionalnoi systemy innovatsii [Organizational-economic prerequisites for the formation of a regional system of innovations]. *Marketynh i menedzhment innovatsii – Marketing and management of innovations*, 3(1), 79-85 [in Ukrainian].
11. Ravliuk, V.V. (2012). Orhanizatsiino-ekonomichni zakhody pidtrymky innovatsiinoi diialnosti rehioniv [Organizational-economic measures to support the innovation activity of the regions]. *Naukovyi visnyk Akademii munitsypalnoho upravlinnia. Serii: Upravlinnia – Scientific Bulletin of the Academy of Municipal Management. Series: Management*, 1, 429-437 [in Ukrainian].
12. Skupskyi, R.M., & Zubkov, R.S. (2018). Orhanizatsiino-ekonomichnyi instrumentarii udoskonalennia systemy zabezpechennia zrostaiuchoi investytsiino-innovatsiinoi aktyvnosti hospodariuiuchykh sub'iektiv [Organizational and economic instruments improvement system of increasing investment and innovation activity of business entities]. *Visnyk KhNAU. Serii: Ekonomichni nauky – Visnyk KhNUU. Series: Economic sciences*, 2, 370-378 [in Ukrainian].
13. Solomko, A.S. (2015). Innovatsiinyi rozvytok v umovakh suchasnoi ekonomiky Ukrainy [Innovative development in the contemporary economy of Ukraine]. *Intelekt XXI – Intelligence XXI*, 6, 68-75 [in Ukrainian].
14. Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy (2018). [Statistical Yearbook of Ukraine]. *Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy – State Statistics Committee of Ukraine*. Kyiv [in Ukrainian].
15. Shabranska, N.I. (2017). Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm rehuliuвання innovatsiinoi diialnosti z urakhuvanniam riznykh form hospodariuvannia [Organizational-economic mechanism of regulation of innovation activity taking into account various forms of management]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini – Formation of market relations in Ukraine*, 7-8, 41-49 [in Ukrainian].
16. Shevchenko, O., & Zhuk, V. (2016). Rehuliuвання nerivnomirnosti rozvytku rehioniv v umovakh sotsialno-ekonomichnoi nestabilnosti [Adjustment of uneven development of regions in conditions of socioeconomic instability]. *Visnyk Ternopilskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu – Bulletin of the Ternopil National Economic University*, 3, 17-28 [in Ukrainian].

17. Levchenko, O., Tkachuk, O., & Tsarenko, I. (2017). The impact of cluster development on the countries' national competitiveness. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences, V(23), Issue 139*, 90-93 [in English].
18. Levchenko, O., Kuzmenko, H., & Tsarenko, I. (2018). The role of universities in forming the innovation ecosystem. *Innovative Economics and Management, Vol. 5-2*, 10-16 [in English].
19. Schwab, K. (2018). The Global Competitiveness Report 2018. World Economic Forum. *weforum.org*. Retrieved from [http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/The Global Competitiveness Report2018.pdf](http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/The%20Global%20Competitiveness%20Report2018.pdf) [in English].
20. Dutta, S., Lanvin, B., & Wunsch-Vincent, S. (2018). The Global Innovation Index 2018. Energizing the World with Innovation. Cornell University, INSEAD, and WIPO, Ithaca, Fontainebleau, and Geneva. *globalinnovationindex.org*. Retrieved from <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2018-report> [in English].

Oleksandr Levchenko, Professor, Doctor in Economics (Doctor of Economic Sciences)

Olga Tkachuk, Associate Professor, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences)

Central Ukrainian National Technical University, Kropyvnytskyi, Ukraine

The Organizational-Economic Principles of Creation of Innovative-Integrated Structures in Conditions of Socio-Economic Instability

The article is devoted to the substantiation of the organizational and economic principles of creation of innovative-integrated structures in the conditions of socio-economic instability on the basis of the results of the analysis of the current state of competitiveness's indicators and innovative development of Ukraine in the international arena and world tendencies of innovation dynamics.

The comparative characteristic of the key indicators of innovative development in Ukraine with the individual countries of the world, are made it possible to ascertain both significant negative socioeconomic processes and a fairly significant level of lagging behind the key indicators of innovative development from countries of the world, which are showing the high rates of innovative dynamics or are at the stage of growth. The preconditions, factors, principles, components and tasks of development of innovative-integrated associations were characterized. The expediency of taking into account the main components of the forming and development of innovative-integrated structures, including the educational component of training specialists for innovative-integrated structures (quality, competitiveness of educational services, financing, scientific activity of educational institutions); professional development of employees of innovative-integrated structures (lifelong learning, increasing of human capital); personnel support (availability of innovative type of personnel, innovative development of human capital); directions of improvement of the organizational and regulatory influence in the conditions of decentralization of power and management (development of strategies, territorial priorities, transparency of public procurement, implementation of program-targeted approach); financial analysis, audit and information support (financial information, audit services, currency rate regulation, information requirements); tax regulation (advantages and disadvantages of the taxation system, tax incentives); investment support (state financial support, investment attractiveness of enterprises); stimulation of entrepreneurial activity (problems and prospects of development of innovative entrepreneurship); social development (development of social capital); ensuring national security (the role of innovative-integrated structures) was substantiated.

Thus, the improvement of the organizational-economic principles for the creation of innovative-integrated structures should take into account the latest trends associated with the results of the 4th industrial revolution, the peculiarities of implementing innovative activities in conditions of socio-economic instability, must be oriented towards the formation of innovative ecosystems, introduction of a smart approach to management organization, territorial branding, enhancement of the competitiveness of the territories and their investment attractiveness.

innovative-integrated structure, innovation development, competitiveness, clusterization, the 4th industrial revolution, socio-economic instability

Одержано (Received) 14.11.2018

Прорецензовано (Reviewed) 5.12.2018

Прийнято до друку (Approved) 20.12.2018